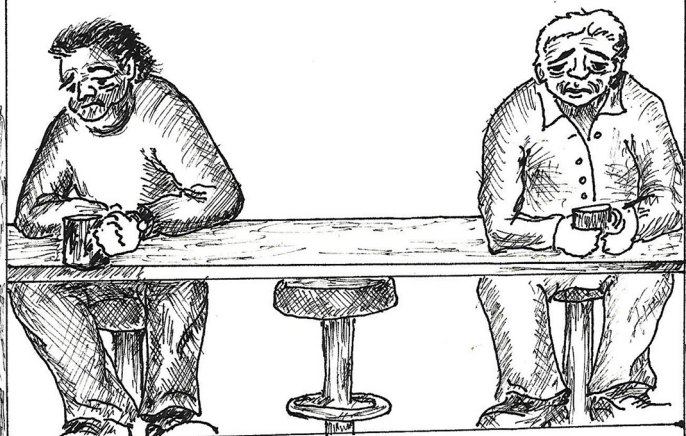

SURKIMUKSET

KAVERUSTEN
KANSSA

KUOHUVA

PUB PRIIT

TIMO PALONEN

TALVIPÄIVÄNSEISAUS

SURKIMUKSET

Timo Palonen

Surkimukset

© 2023 Timo Palonen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki,
Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt,
Saksa

ISBN: 978-952-80-1800-1

Priit

Priit syntyi Neuvosto -Viron vielä ollessa vahvasti voimissaan, vaikka hänen vanhempansa salaa kapinoivatkin sitä vastaan. Hänen vanhempansa olivat syntyneet vapaassa ja itsenäisessä maassa, eivätkä koskaan nielleet Neuvostoliiton miehitystä, vaikka heillä olikin vähäisesti enemmän vapautta kuin emämaassa. Mutta kuitenkin Neuvostoliiton ruuvipihdit sanelivatkin miten elää ja mitä kaupasta sai. Kuitenkin vanhemmilla oli aina muistoissa se, mikä ennen oli vapaata, oli nykyään kiellettyä ja mitä ennen oli saatavilla, näki ainoastaan vanhoissa lehdissä.

Lapsuuttaan ja kasvamistaan Neuvosto-Virossa Priit ei jälkeempäin ajateltuna pitänyt mitenkään ihmeellisenä. Hän syntyi, pakotettiin kouluun, jossa hänen lapsuutensa keskeytettiin, kouluun, missä hänet pakotettiin oppimaan asioita, millä ei myöhemmin tekisi mitään. Hän varttui, alkoi ymmärtämään asioita ja tekemään itse päätöksiä, ottamaan vastuuta tulevaisuudestaan.

Hänen lapsuudenkotinsa oli Tallinnassa, lähellä keskustaa, mutta vielä lähempänä satamaa. Joka päivä keittiönsä ikkunasta Priit katseli, kuinka jonot suomalaisia matkailijoita raahusti talvisin läpi lumen ja loskan, kesäisin hikoillen, mutta aina

perässään vetäen kärryjä, joissa oli aina ainoastaan olutta ja muita alkoholijuomia. Hyvin nuoresta asti hänelle kerrottiin, että tuo jono oli ”poroja”, jotka kyllä toivat Viroon rahaa, mutta olivat jotenkin huonompia kuin virolaiset.

Päivä toisensa jälkeen hän katseli jonoa, jota ensin vertasi kuviin, mitä oli nähnyt pyramidien rakentamisesta. Myöhemmin, varsinkin talvisin, jono toi hänelle mieleen kuvat, mitä oli nähnyt Amerikan suuresta lamasta ja soppajonoista. Vaikka Neuvosto-Virossa jonotettiin välillä leipää ja välillä vodkaa, ei Priit koskaan yhdistänyt keittiönsä ikkunasta näkyvää eteenpäin rahjustavaa jonoa siihen. Mutta päivittäinen suomalaisten raataminen kuitenkin sai Priitille ajatuksen, että maailman helpoin työ, nopein tapa rikastua, olisi myydä viinaa suomalaisille. Mieluiten Suomessa, sillä Virossa ei ollut edes väritelevisioita.

Neuvosto-Virossa ei kannustettu yrittäjyyteen, saatikka opetettu sitä kouluissa, ajatus omasta alkoholista suomalaisille myyvistä pienestä yrityksestä ei jättänyt Priitiä rauhaan. Ainoa, mitä hänelle kerrottiin yrittämisestä oli, että hänen olisi annettava kaikki Suurelle Äidille, eikä hän kumminkaan tulisi onnistumaan, että ei edes kannattaisi yrittää, parempi olisi mennä töihin tehtäseen, tekemään samaa kuin isä.

Mutta viimein, Neuvostoliiton romahtaminen omaan mahdottomuuteensa, Baltian kansojen laulut käsi kädessä pitkässä ihmisketjussa sekä Euroopan avautuminen ja liittyminen yhteen toi hänelle mahdollisuuden. Hän ruuvasi katsastustoimiston edessä Neuvostokilvet irti vaalean ruskeasta Laddastaan vaihtaen ne EU-kilpiin, lastasi kyytiin vähäiset asiat, mitkä merkitsivät hänelle jotain, mukaan lukien vaimonsa ja muutti Suomeen. Aikaisemmin muuttaneiden ystäviensä avulla hän sai vuokra-asunnon sekä tulkkausapua pankissa. Avustavan suomenkielen Priit oli oppinut katso-
malla Tallinnassa hyvällä säällä lahden yli kantavia televisiolähetyksiä.

Pankista saadulla lainarahalla hän perusti pubin vilkasliikenteisen kadun alkupäähän, vaikka vaimo ei ollut ikinä ollut innostunut Priitin pub-haaveesta, mutta oli suostunut muuttamaan Suomeen, sillä koki, että siellä olisi mahdollisuus parempaan elämään kuin Virossa. Vaimo myös teki selväksi, että hän ei auttaisi pubissa vaan rakentaisi oman ansionsa omien kiinnostuksien ympärille. Priit hyväksyi asian, mutta välillä hiljaisina hetkinä toivoi, että vaimo olisi enemmän kiinnostunut hänen yrityksestään kuin siivoamisesta. Mutta Priit tuki vaimoaan hänen valinnoissaan, eikä valittanut, sillä ymmärsi, että hänen vaimonsa

teki tärkeämpää työtä kuin hän.

Priit vielä tänäkin päivänä muisti sen tunteen, astuessaan tyhjiin tilaan, että tästä tulisi hänen valtakuntansa, jossa hänestä tulisi varakas mies.

Paikka, mihin Priit pubinsa avasi, oli juuri sellainen, mistä hän oli haaveillut katsellessaan ihmisjonoja kesät talvet vetämässä kärryjä. Pub Priit, tai PP kuten hän kuuli sitä kutsuttavan, avattiin, täyttäen hänen haaveensa. Ainakin osittain.

Pubista ei kuitenkaan tullut sellaista, kuin Priit oli keittiön pöydän ääressä istuessaan kuvitellut. Hän oli niissä rakeisissa suomalaisissa tv-lähetyksissä nähnyt, millainen kotoisa ja lämmin kohtaupaikka englantilainen pub on. Tummaa puuta, pehmeitä tuoleja, ehkä myös takka. Seinillä kiiltäviä pronssisia yksityiskohtia. Juuri sellaisesta hän oli haaveillut piirtäessään karhealle ruutupaperille suunnitelmiaan.

Pub, minkä Priit sai lainatuilla rahoilla, oli tila missä oli yksi iso ikkuna kadulle. Ikkuna, jota kehystivät panimon punaiset mainostarrat ylä- ja alareunassa, niiden välissä geneerisellä, valmiilla kirjaintyyppillä luki Pub Priit punaisella valkoisin reunustuksin.

Ikkunan toisella puolella oli koko ikkunan levyinen baaritiski, jolla korkea tuolit. Salissa, johon päästiin kadulta pitkän tuulikaapin lävitse, oli kuusi

pyöreää pöytää, joissa kussakin oli neljä tuolia. Tuulikaapin sisemmältä ovelta alkoi toinen, tällä kertaa seinän mittainen baaritiski, jolla oli silläkin korkeat tuolit. Yhdellä seinällä oli pari pelikonetta vilkuttelemassa valojaan. Takaseinältä lähti käytävä, jonka varrelta löytyivät vessat. Viimeisellä seinällä oli baaritiski, jonka takana Priit piti valtakuntaansa pystyssä. Baaritiskiinsä Priit oli pannut suurimman osan lainarahoistaan ja se muistuttikin hyvin paljon esikuviaan Englannista pystytolppineen, jotka kannattelivat katosta, mistä roikkui jaloistaan tuoppeja ja viinilaseja. Hän ei saanut pitkiä kahvoja, joista olisi pumpannut olutta, ainoastaan muoviset panimon logojen koristaman tapit ja napin, jota painamalla tuoppiin valui juuri oikea määrä olutta. Baaritiskin takana oli iso peili, jossa oli pubin logo ja muutamia postikortteja, joita oli saanut asiakkailtaan Espanjasta. Myöskin peiliin oli liimattu yhden dollarin seteli, kun joku oli sen tuonut päästyään pidemmälle. Peilin alla oli pari pieniä jääkaappeja, joista hohtavassa valossa asiakkaita houkutteli lonkero ja siideri vuoden muotimakuineen.

Pubin hieman liian korkealla olevaan kattoon oli ilmestynyt panimon lippusiimat, vaikka Priit oli vannonut, että niin ei kävisi. Lisäksi yhdessä nurkassa oli televisio, joka oli aina päällä, näyttäen

ajankohtaista urheilua tai uutisia.

Ainoa poikkeus kaikkiin muihin pubeihin oli hiljainen, harras tunnelma. Siellä ei soinut tunnelmallinen jazz, ei listahitit, vaikka Priit oli baaritiskin taakse hankkinut musiikkilaitteiston ja katon rajan kaiuttimet. Jopa televisio oli äänettömällä, kuvat ainoastaan liikkuvat. Priit ei osannut sanoa, mitä oli tapahtunut, mutta hänen pubistaan oli tullut paikka, missä sai rauhassa haaveilla, olla ajatustensa kanssa hiljaa, ratkoa ongelmiaan. Jopa kadulta sisään tulevat satunnaiset kävijät, olivat sitten kuinka riehakkaita tahansa vielä kadulla, viimeistään pitkässä tuulikaapissa hiljenivät. Kukaan ei pyytänyt publiin musiikkia taikka televisioon ääntä, ja silti asiakaskunta oli pysyvää, vakiasiakkaita. Alussa, avajaisten jälkeenkin vielä jonkin aikaa, musiikki oli soinut, mutta se oli kuulostanut väärältä ja liian kovääniseltä. Eräänä päivänä Priit ei enää pistänytkaan musiikkia soimaan, eikä kukaan valittanut.

Asiakkaat olivat hyvin pitkälti samoja illasta toiseen. He tulivat sisään, nyökkäsivät tervehdyksen, johon Priit vastasi nyökkäyksellä. Aikojen saatossa Priit oli oppinut asiakkaidensa juomat, joten ainoastaan pään heilautuksella tai käden heilautuksella johonkin suuntaan, hän osasi ottaa tilauksen. Useiden asiakkaiden kanssa edes sitä ei tarvittu

vaan Priit osasi ottaa oikean juomantarjolle jo nähdessään, kuka tuulikaapissa oli tulossa. Asiakas kuittasi nyökkäyksellä, että oli saanut oikean juoman. Koska harvat käyttivät käteistä, useimmat maksoivat lähimaksulla ja nyökkäys molempien tahoilta kuittasi kauppatahtuman loppuneeksi. Ne harvat, jotka kadulta tulivat ensimmäistä kertaa sisään, vaistosivat PP:n ainutlaatuisen tunnelman ja hyvin matalalla äänellä tilasivat juomansa. Itse Priit ei enää pahemmin haaveillut englantilais-tyyppisestä pubistaan. Hän vietti aikansa joko pelaamalla puhelimellaan ilmaisia pelejä tai luke-
malla kirjojaan, kunnes tuli aika laskea seuraava juoma. Ja nyökätä.

Jarmo

Jarmo oli itse toivonut kehityskeskustelussa pääsevänsä esimiesasemaan työssään. Hän oli ollut aliupseerina armeija-aikanaan ja pitänyt siitä valian tunteesta, siitä, että alaiset tekivät sitä, mitä hän käski. Hän halusi kokea saman myös työssään, koska uskoi, että jaksaisi tehdä esimiesasemansa voimin töitä eläkkeeseen asti. Sen lisäksi hän oli varma, että CV:ssä näyttäisi hyvältä rivi, missä lukee ”esimiestehtävissä”. Eikä yhtään valintaa vaikeuttanut se, että esimiestehtävissä ei tarvitsisi hikoilla, riittää kun istuu ja kertoo mitä on tehtävä ja kävisi palaverissa näyttäytymässä.

Alussa työ toimi juuri niin ja Jarmo oli onnellinen. Esimiesuransa alussa hän oli valmis sanomaan, että odotti töihin menemistä. Hän myöskin avoimesti myönsi tuntevansa työn iloa.

Mutta ajan kuluessa, jokin muuttui. Jarmo ei tiennyt, että loppuiko pitkään kestänyt kuherruskuukausi vai muuttuiko työ rutiiniksi. Yhtenä syynä muutokseen saattoi olla se, että Jarmolla alkoi eläkeikä olemaan paljon lähempänä kuin aika jolloin oli työelämään astunut. Jo äidinmaidossa hänelle oli opetettu, että töitä on tehtävä. Kunnollinen mies ei antaudu muiden elätettäväksi, vaan tekee töitä, on asiallinen, vakava ja hyvä yhteiskunnan

Ne ovat kuin kerjäläiset katukuvassa. Kyllä ne huomaa, mutta jo seuraavalla askeleella ne unohtuvat. Kuitenkin niillä on monen ihmisen elämässä tukeva paikkansa, paikka minne voi paeta, missä voi olla hiljaa kovaäänisessä maailmassa, missä voi haaveilla.

Melkein kaupungin keskustassa, kuitenkin sen kuvitteellisen rajan väärällä puolella siitä, mikä on cool, sijaitsee vilkasliikenteisen kadun varrella Pub Priit. Vähän huomaamaton, ikkunoissa mainosteipit, sisällä hämärää, juuri oikea sellaista tarvitsevalle.

Tervetuloa tutustumaan asiakkaisiin.

Jokainen hiljainen, jokainen tärkeä.

Kansi: Martti Palonen ja
Katja Trubilova

